

Industrie eist snel Haags vervolg op Brussels groene steunplan.

Den Haag moet snel met een vervolg komen op een plan van de Europese Commissie om de industrie weer internationaal concurrerend te maken. Die dringende oproep doen verschillende organisaties die de Nederlandse zware industrie vertegenwoordigen.

De organisaties pleiten voor concrete maatregelen zoals een lagere Nederlandse energiebelasting, nadat Brussel eerder deze week ambities uitsprak die vooral op de langere termijn effect zullen hebben.

‘Wat me opvalt is de strijdlust in Europa. De komende weken moet blijken of onze nationale overheid hierin meegaat’, aldus ceo Boudewijn Siemons van Havenbedrijf Rotterdam, dat veel van zijn terreinen verhuurt aan petrochemische bedrijven. ‘De *proof of the pudding* is wat hiervan terecht komt in de voorjaarsnota. Dat er iets moet gebeuren is duidelijk.’

Energiekosten.

De voorjaarsnota behelst de bijstelling van de begroting van dit jaar en het in grote lijnen opzetten van de begrotingen voor de jaren erna. De nota moet de komende weken in elkaar ‘gedraaid’ worden.

De relatief hoge prijzen voor stroom, gas en olie zijn voor de zware industrie een grote kopzorg. Sinds de Russische inval in Oekraïne zijn de prijzen in heel Europa hoog, althans vergeleken met Azië en Noord-Amerika. In Nederland is de pijn extra voelbaar, omdat de prijzen hier weer het hoogst liggen van alle EU-landen.

In het afgelopen jaar heeft de chemiesector scherpe kritiek geuit op de hoge tarieven in Nederland. ‘Aanpassing van de prijs vraagt ook wat van nationale overheden. Die kunnen niet achterover leunen’, zegt Nienke Homan, voorzitter van de VNCI, de organisatie die specifiek opkomt voor de belangen van de chemiesector. De chemie is volgens het CBS de meest energie-intensieve sector van Nederland.

Politieke ruimte.

De effectieve elektriciteitskosten voor industriële grootverbruikers liggen in omringende landen als Duitsland, Frankrijk en België tot wel 66% lager dan in

Nederland, bleek uit een recent overheidsonderzoek. Het verschil vloeit voort uit een mix van belastingtarieven (hoog in Nederland) en kortingen (groot in het buitenland).

De politieke ruimte om het bedrijfsleven tegemoet te komen is juist deze week gegroeid. Dat is te danken aan nieuwe ramingen van het Centraal Planbureau (CPB): uit zijn woensdag gepubliceerde prognoses blijkt dat de economie harder groeit dan eerder gedacht. Dat voedt de hoop op meer belastinginkomsten en een kleiner begrotingstekort.

Politieke partijen hebben dat vooruitzicht meteen aangegrepen om te pleiten voor lastenverlichtingen. De BBB noemde expliciet een verlaging van de energiebelasting als een van de opties.

Soepelere staatssteunregels.

Op dezelfde dag dat het CPB met de nieuwe groeiprognozes kwam, maakte de Europese Commissie bekend dat het de industrie binnen de EU wil steunen. Brussel wil onder meer de staatssteunregels versoepelen zodat lidstaten meer kunnen investeren, bijvoorbeeld in energienetwerken.

Daarnaast gaat de Europese Investeringsbank helpen bij het afsluiten van grote stroomcontracten, ook over de grenzen van lidstaten heen. De bank staat daarbij garant voor €500 mln. Er wordt een garantiefonds van €1,5 mrd beschikbaar gesteld voor bedrijven die oplossingen bedenken om het stroomnet te ontlasten.

De Commissie pleit voor intensievere samenwerking tussen nationale toezichthouders op de energiemarkt en wil de ontwikkeling van grensoverschrijdende netwerkverbindingen ondersteunen.

‘Dit vergt jaren’.

Het nadeel van al deze plannen is dat ze tijd vergen, zegt Martien Visser, lector energietransitie aan de Hanzehogeschool Groningen. ‘Geen enkele maatregel uit het gepresenteerde EU-plan leidt tot significante en snelle daling van de energieprijzen.’ Hij wijst bijvoorbeeld op de plannen voor extra interconnectoren, waarmee lidstaten stroom kunnen uitwisselen. ‘Zoiets duurt al snel tien tot twintig jaar.’

Maar de Commissie roept de EU-landen ook op te kijken of de nationale energiebelasting niet omlaag kan. Dat is een advies dat Den Haag serieus moet nemen, zegt Victor van der Chijs, voorzitter van Deltalinqs. 'Daar kan het kabinet dus direct mee aan de slag door deze maatregelen op te nemen in de voorjaarsnota', aldus de topman van de organisatie waarin Rotterdamse havenbedrijven zijn verenigd. 'Dit is een no-brainer die we als Nederland direct moeten omarmen en die zowel goed is voor ons concurrentievermogen als voor de energietransitie, zoals de Europese Commissie terecht constateert.'